

Izhaja
10. in 25. dne
vsakega meseca.

Stoji za
celo leto 3 rid. —
pol leta 1 „ 60
četrť „ — 80
Posamezno števil.
15 kr.

Oznaniła
kralj natisnena
od vrste 15 kr.

Naročnina,
znanila iz reklamacije
pošiljajo se
upravnistiřtvu
v Maribor.

Odpriše rekla-
macije so
poštne proste.

POPOTNIK.

Glasilo

„Zaveze slovenskih učiteljskih društev“.

Izdajatelj in urednik:

M. J. Nerat, nadučitelj.

Spisi in dopisi
pošiljajo se
uredništvu
v Maribor,
Reiserstrasse 8.

Pismom,
na katera se želi
odgovor,
naj se prđene
primerna poštna
znamka.

Na anonimne do-
pise se neoziramo.
Veřtrankovana pisma,
se ne sprejemajo.

Rokopisi
in na
svetlo poslana knjige
se ne vraćajo.

„Sijajno gmotno stanje“ slov. ljudskošolskega učitelja na koncu razsvetljenega devetnajstega stoletja.

(Govoril pri glavni skupščini „Zaveze“ v Opatiji dne 20. avgusta 1896. l. Jernej Ravnikar, nadučitelj
v Mokronogu.)

(Konec.)

Gorenjevavstrijski učitelji dobili so 7500 gld. podpore; od teh pripada razmeroma jeden krajcar na dan na vsakega učitelja. Več kakor jeden krajcar se tudi beraču ne da; torej je tudi za učitelja zadosti, mislili so „pobožni“ visjevavstrijski kristijani.

Moravski deželni zbor je podučiteljem podelil male doklade; jednako je solnograški deželni zbor vręel učiteljstvu nekaj drobtinice — in v Bukovini so določili, da se bode učiteljstvo po 35 letnem službovanju vpokojilo. To se je zgodilo pa le z bok tega, ker tamkaj stradajoči učitelji rano umirajo in ne doćakajo te zlate dōbe; vsled tega ima ondukaj penzijski zalog — ostanek ali prebitek. — Učiteljicam ženskih ročnih del so na Moravskem in Solnograškem plače nekaj povišali. Tamkaj namreč imajo učiteljice ženskih ročnih del, doćim pri nas na Primorskem (na Kranjskem tudi) morajo prave učiteljice še posebej učiti ženska ročna dela, akoravno to ni zakonito in se jih siliti ne more.

Nižjevavstrijski deželni zbor je sklenil, da smejo tudi učitelji prositi za službe, razpisane na dekliških šolah. Razne prošnje učiteljev in podučiteljev je pa odklonil, oziroma položil v pokoj med prašne akte. — Naš — goriški — deželni zbor je sklenil zboljšati učiteljske plače. Za to smo hvaležni svojim poslancem. — Sicer vederemo, kaj bode iz te moke; malo se sicer nadejamo, a upamo, da nekaj bode. — Istrski deželni zbor je odklonil prošnjo učiteljstva za zboljšanje — plač. Kriva je temu italijanska večina, ki je nesramno napadala slov. učiteljstvo ter je zaprečila zboljšanje. — Storilo se je dokaj malo za učiteljstvo v tem zasedanju, akoravno je revščina velika!

Poslušajte in strmite! Od 41.804 učiteljskih osob dobivalo je po oficijelnem poročilu „statistične centralne komisije“ — 21.550 — torej več kakor polovica — manj nego 600 gld. plače; ali tukaj so že odraćunjene odškodnine za stanarino in druge doklade. Več kakor četrtina vseh učiteljskih osob, namreč 10.132 dobiva manj kot 400 gld. in 1423 učiteljskih osob še ne 200 gld. — Od teh 1423 je 529 stalnih učiteljev, 703 stalnih učiteljic, 24 stalnih podučiteljev in podučiteljic in 107 zaćasnih podučiteljev in podučiteljic.

„Pobožna Tirolska“, imajoća bogate cerkve in samostane, plaćuje po 200 gld. letne plače učiteljstvu. Ta strašna revščina je uradno dokazana. — In avstrijska država, ta kulturna Avstrija, katera plaćuje za vzdržavanje pošnega konja 400 gld. in za

zločinea-vjetnika 380 gld. na leto, se tega ne sramuje. Poštno kljuse stane več, nego učitelj-vzgojitelj národa; za zločinea-jetnika stori se več, nego za učitelja-vzgojitelja bodočih državljanov! — Horribile dictu — to je gorostasno!

Že Aristotel je pisal, da „pridnega učitelja, kateri otroke dobro uči, ni možno z nobednim denarjem plačati“. Temu izreku je pritrdil celó dr. Luther. — No, kako pa je pri nas? No, molči, molči, kaj govoriš? Vsaj znaš, rekel bi prijatelj, da

„Gut oder schlecht!
Recht oder unrecht!
Narr! Was kümmert 's dich?
Lass' geh'n, wie 's geht;
Und-zümmten sie beim Schwanze ihren Gaul,
Friss deine Knackwurst, Slav; und halt' dein Maul! —
O Freund! Lass die Satire,
Kriech' lieber auf den Vieren
Und lob' die ganze Welt.“

Seveda, omenilo se bode, vsaj so tu in tam od leta 1879. in 1890. naprej plače regulirane. Da! Toda mi dobro poznamo tako „reguliranje“ à la Kranjska. Tako reguliranje obstoji v principu: Temu vzamem in onemu dam; in potem: „Null von Null hebt sich!“

Štajersko učiteljstvo dobiva mnogo boljše plače nego Primorsko; vkljub temu se najdejo na Štajerskem sluge, ki so boljše plačani od učiteljev. Deželni zbor štajerski je letos sklenil, da se ustanovi mesto z naslovom „Rathsdienner“ pri tamkajšnjem deželnem zboru. Letnega plačila bode imel 600 gld., dve petletnici po 50 gld., 100 gld. stanarine ter „Gala“ in „Campagne-Livrée“. Mi ne zavidamo sluge, imajočemu „Gala-Livrée“ in in 700 gld. plače že prvo leto — po desetemu letu bode imel celó 800 gld. dohodka —, temveč poudarjamo, da učitelj v vedno zeleni Štajerski, katerega celó visoka vlada smatra za uradnika (vide Kielmannsegg-ov „Maukorberlass“), bode imel 700 gld. plače šele potem, ko bode služil 15 in še več let. — Poleg tega bodi omenjeno, da ta sluga nima take odgoyornosti, nego jo ima učitelj, ter da poleg plače dobiva ta sluga še razne „Trinkgelder“ od poslancev in druge gospode.

Iz vsega tega sledi, kako potrebno je, da se učiteljstvo svojemu stanu primerno plačnje, da bode zamoglo tudi zdatno zadoščati svoji nalogi. Zato se priporočamo tople svojim poslancem, da oni ukrenejo vse potrebno, da se jedenkrat vendar že reši ugodno prošnja za povišanje učiteljskih plač, kajti Henrik Campe, jeden najjimenitnejših pedagogov, pravi: „Je Bedürfnisreicher ein Mensch ist, desto stärker ist er an Leib und Seele, desto gesunder, heiterer und glücklicher ist er auch“. — In tak človek naj bode učitelj; potem bode rad in veselo delal v prospah naroda in v prospah cele države. V to nam pomози Bog!“ — Uredništvo „Sočino“ temu dopisu iz učiteljskih krogov dostavlja: „Da bi bilo mogoče kaj več storiti za učiteljstvo, v to meri predlog dr. Tume, ki pride prihodnje leto v razpravo. Treba nam je deželne šolske zaloge, potem se bo dalo kaj storiti“.

Ker že toliko govorimo o gmotnem položaju učiteljev raznih kronovin — posebno pa še o onem za Primorsko, dovolite mi, gospoda, da se nekoliko še pomudimo pri tej točki, ki je najbolj pereča za učiteljstvo v Primorju — vzlásti na Goriškem. Neki gosp. tovariš z Goriškega me je prosil, da naj postavim v okvir skupne slike še posebej sliko učiteljev na Goriškem, kajti gmotno stanje učiteljstva v tej deželi je menda še „najsičajnejše“!

Dotičnik piše: „Osem dvanajstink, to je, skoro vse učiteljstvo moškega spola ima 400 gld. plače na leto. Učiteljice nasprotno imajo le 80 % iste plače. Na prvi

pogled se zdi, da imajo učiteljice manjšo plačo od učiteljev. To pa ni po vsem resnično, kajti pri nas se učitelji in učiteljice štejejo ločeni. Ker pa se že več let pri nas šole le širijo v večrazredne in se nameščajo skoro le izključljivo učiteljice, njih število hitro raste, naše pa ostaja isto, ne, ampak se celó manjša, pomikajo se ženske hitro v II. plačilni razred. Status, ločen po spolu, je moškim v škodo, kajti n. pr. učitelj in učiteljica sta pred 16 leti skupaj nastopila službo v goriškem okraju; moški je še vedno v III. plačilni vrsti, dočim je ženska že v I. vrsti; moški ima 400 gld., ženska po 80% od 600 gld. pa 480 gld.; torej je 80% moške plače več kakor cela plača! Ironija! . . . Učitelj ima potem takem le 400 gld., učiteljica z 80% moške plače pa 480 gld.!

Taka v nebo vpijoča krivica se godi moškim v goriškem okraju, kjer je mnogo večrazrednic. V tolimskem in sežanskem okraju pa, kjer je največ le jednorazrednic, godi pa se učiteljicam krivica, ker je njih število premajhno. Pravično bi torej bilo, da bi bil status skupen.

Več kakor jedno desetletje prosjači učiteljstvo na Goriškem za kako zboljšanje — a zastoj; niti vinarja zboljšanja še nismo dosegli. Najprej se je izgovarjalo na slabe letine; ko so se te izboljšale, obljubilo se nam je, da se je l. 1895. porabi 8% doklade na zemljiško odvezo, ki istega leta odpade, za zboljšanje učiteljskih plač. Poleg slabih letin se je poprej zavračalo na laške poslance, da so oni nasprotni zboljšanju.

Ko so l. 1894. bili tudi laški poslanci za zboljšanje, tedaj je prišel slovenski poslanec in je predlagal deželni šolski zaklad — in stvar se je odložila, ker Lahi so takemu zakladu nasprotni. Ko se je končno vendar sprejel nek zakonski načrt, po katerem se dvanajstine spremené v desetine, bil je sprejeti načrt tak, da se ni predložil v potrjenje. Zboljšanje bi naj bilo prišlo v veljavo s 1. januarjem mesecem 1895. leta, toda ni ga še zdaj! Zakaj? Zato, ker prvič načrt se ni mogel v potrjenje predložiti, ker je bil pomanjkljiv; drugič, ker l. 1895. so se sprli laški in slovenski poslanci in je bil deželni zbor zaključen, preden je popravil dotični načrt in tretjič, ker letos popravljeni načrt se je zopet vrnil z Dunaja . . .

In kaj nam prinese novi zakon, ko bode potrjen? „Soča“, glasilo slovenskih poslancev, piše, da je zakonski načrt tak, da, kar z desnico daje, z levico jemlje, kajti v desetine se bodejo šteli samo stalno nameščeni učitelji . . .

Tako bagatelno postopanje z nami rodilo je lanskega leta znano izjavo, v kateri je učiteljsko društvo za goriški okraj izrazilo nevoljo nad takim postopanjem. Ali mogočna gospoda naša se je začudila nedolžni izjavi tako, da je proti isti pridobila okr. šolskega nadzornika in urednika „Soče“, katera dva sta zastavila ves svoj upliv, da sta preprečila izjavo učiteljskega društva. Kako je Gabršček-ova „Soča“ o tem pisala, znano je vzlasti učiteljstvu na Goriškem prav dobro itd. itd.

Kolikor se tiče učiteljskih razmer na Goriškem — osobito pa „znane okrožnice“, ki so jo izdali nekateri učitelji, moram nepristranski pripoznati, da ni bilo umestno, tako udrihati v časopisih po učiteljih, ki se potezajo za zboljšanje svojega gmotnega stanja — in ki so bili ravno vedno zvesti privrženci in sotrudniki teh časopisov. — Kdo bi pač temu ali onemu sobratu štel v zló, ako v svojem kritičnem položaju išče utehe z odkritosrčno izjavo. — Dalje pa nikakor ne mislim razmotrivati razmer na Goriškem, ker mi vse tudi ni znano in jasno. Izrečem pak že danes svojo nado, da bi vsi neodvisni rodoljubi delali na to, da se ondotnemu učiteljstvu čim prej tem bolje pomaga izdatno s poboljšanjem letnih plač, tembolj, ker je goriški deželni šolski svet v zadnjem času zaukazal vsem tistim učiteljem, ki oskrbujejo službo občinskega tajnika, to poslovanje s 1. januarjem mesecem 1897. leta odložiti. Vidite, spoštovana gospoda, imeti želé celega moža za šolo — toda lačnega! Sicer pa je služba občinskega tajnika taka,

da jo po zakonu učitelj sme opravljati. Vsled tega naj bi „Zaveza“ vložila nekak ugovor v obliki prošnje na Goriški deželni šolski svet, da razveljavi dotični ukaz.

Iz do sedaj povedanega je pač razvidno, da nimamo od deželnih zastopov pričakovati povoljnega izboljšanja svojih plač. Ne preostaje nam torej drugzega, kakor da prosimo države pomoči, kajti le potem je upati ugodne rešitve, ako se ljudska šola podržavi! Nas že itak stavijo v vrsto c. kr. uradnikov; toda izjema je le ta, da naše plače niso take, kakor one državnih činovnikov. Nam gre ista stopinja, kakor tem, bodisi že gledé na študije, bodisi gledé na naše soeijalne razmere. Tisti ugovori proti temu, ki so se čuli že v Trstu, da bi bili potem preveč odvisni od vlade, so čisto jalovi, kajti bolj odvisni pač ne moremo biti, kakor smo že! Vsaj smo itak že podrejeni c. kr. oblastnijam (c. kr. okr. glavarjem, c. kr. dež. in okr. šolskim nadzornikom itd.). Kolikor se tiče tega, bi ne bili prav nič na slabšem; uasprotno naš ugled bi le s tem pridobil — in spoštovanje do učiteljskega stanu bi dospelo na višjo stopinjo, nego pa je sedaj. Kako in na kak način bi se to doseglo, prepuščamo „zavezinemu vodstvu“, da v dosego tega važnega vprašanja stori potrebne korake. — Dela in truda nas čaka veliko, toda ne plašimo se tega, če hočemo sploh kaj prida doseči. Vsaj že naš kranjski pregovor pravi: „Brez muje se še čevclj ne obuje!“ Ako držimo še nadalje svoje roke križem — govorimo odkritosrčno — ostalo bode pri starem in učiteljstvo bode še vedno trpelo pomanjkanje.

V stavkih, priobčenih k današnjemu referatu v „Popotniku“ štev. 14, razvidno je vsaj približno, kako bi nam kazalo postopati, „v dosego podržavljenja ljudske šole“. Vsled tega o tej točki tudi ne mislim nadalje govoriti — tem manj, ko vidim, da sem svojo razpravo že malo preveč raztegnil.

Svoje potrpežljive poslušalke in poslušalce prosim le še nekoliko potrpljenja. — Mnogim danes tukaj zbranih tovarišic in tovarišev je gotovo znano letošnje zborovanje štajerskega učiteljstva (26. maja meseca) v Gradcu. Vsi sklepi vsprejeli so se z navdušenjem, kar je tudi popolnoma jasno, ker so taki, da jih more in sme sleharna učiteljica in vsak učitelj z mirno vestjo odobravati in podpisati. Nadejam se torej, da se strinjate vsi z menoj, ako tudi mi v okvir svojih že pripravljenih tez, vzamemo še one štajerskega učiteljstva, da s tem pokažemo že danes solidarnost (vzajemnost) skupnega postopanja v dosego svojih teženj. Vsled tega predlagam naslednjo resolucijo: (Glej 19. štev. „Pop.“!)

Hvala Vam lepa, da ste me blagovolili toliko časa poslušati. Prosim pa zdaj, da o tem perečem vprašanju izreče še kdo drugi svoje misli — in morebiti tudi svoje pomislke. (Burno odobravanje in „živio“-klici.)

VIII. skupščina „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ dne 19. in 20. avgusta meseca v Opatiji.

(Konec.)

Poročilu Ravnikar-jevemu je sledilo burno odobravanje in ploskanje. Ker sta med njegovim govorom vstopila v dvorano državni, oziroma dež. poslance gg. Koblar in Jenko, g. predsednik došla gosta v imenu zborovalcev najprej prisrčno pozdravi in otvori potem generalni razgovor o Ravnikar-jevem poročilu. Najprej se oglasi g. Dimnik ter predlaga, naj se poročevalčeve resolucije v vseh listih — slovenskih in hrvatskih — razglasijo, priredijo ponatisi, katere je poslati vsem deželnim poslancem in okr. šolskim svetom.

Potem si izprosi besedo g. Andrej Gabršček iz Gorice, katera se mu dovoli, vendar le v osobni popravek. Govornik pojasni nekoliko goriške politiške razmere in zagovarja

toplo sedanje slovenske deželne poslance, češ, da so učiteljstvu zelo naklonjeni in da gotovo želijo, naj bi se gmotno stanje učiteljstvu izdatno poboljšalo. Da se to ni že storilo pač niso oni krivi, ampak neugodne razmere v deželi. Gospod Bogatec govori za resolucijo in priporoča da se en bloc sprejme.

Konečno še spregovori poročevalec povdarjajoč, da od dež. zborov nimamo mnogo pričakovati, kajti ako dež. poslanci 25 let niso našli časa niti imeli volje naše gmotno stanje zboljšati, nam tudi sedaj ni pričakovati od njih rešitve naše bēde. To nam zamore zagotoviti le država. Zato priporoča še enkrat en bloc vsprejem svojih resolucij.

Gospod predsednik dá resolucije s pridavkom g. Dimnika: 1. „Poročilo g. nadučit. Ravnikar-ja naj se ponatisne ne samo v naših strokovnih listih ampak tudi v vseh slovenskih in hrvatskih političnih listih.

2. To poročilo se pošlji v ponatisih slovenskim in hrvatskim deželnim in državnim poslancem ter vsem članom posameznih dež. in okrajnih šolskih svetov“ — na glasovanje in se je resolucija s pridavki vred soglasno sprejela. (Burno odobravanje.)

Besedo dobi sedaj gospod Praprotnik — Mozirje k svojemu poročilu „o gojitvi značajev“.

Ker smo poročilo že objavili v našem listu doslovno, omeniti nam je le še to, da se je referat sprejel z burnim odobravanjem na znanje in da so se predlagani stavki kakr predlog g. Rustije, naj se govor objavi v obeh listih „Popotniku“ in „Učit. Tov.“, soglasno sprejeli.

Potem pridejo na vrsto razne resolucije in sicer:

1. Resolucija g. Porekar-ja in tovarišev: „Opiraje se na veliko vrednost rokotvornega pouka za dečke, kateri je kot imeniten vzgojevalni faktor od največjih pedagogov pripoznan, in oziraje se dalje na to, da je ta pouk že v mnogih evropskih državah, kakor na Francoskem, Bolgarskem, Norveškem in Finskem v vseh elementarnih šolah obligatno upeljan, v drugih državah pa se taisti v posebnih šolah goji in upeljava ter od strani dotičnih šolskih oblastnij krepko podpira, predlaga podpisani:

Občni zbor „Zaveze slov. učiteljskih društev“ sklene slavne višje šolske oblasti prositi, iste naj izposlušajo, da se rokotvornemu pouku za dečke po vseh naših pokrajinah ali posameznih kronovinah pridobi pomenljivejša gojitev te stroke za sedaj s tem, da se iste učne moči, ki se že za ta predmet pripravljajo, ali ga že učé, materijelno podpirajo in nadalje skrbí za to, da se ta učna disciplina v učni načrt učiteljskih izobraževališč v Cislajtániji vsprejme. Anton Porekar, nadučitelj, delegat učiteljskega društva za ormoški okraj, sedaj na Dunaji v tečaju rokotvornega pouka. Podpisani se zlagajo s tem predlogom in ga v blagohotni sprejem priporočajo. Franjo Krajnc, učitelj v Celju. Dragotin Pikl, učitelj v Št. Vidu na Dolenjskem. Matija Hiti, nadučitelj v Dobrniču. Jan. Vrežic, učitelj v Ribnem pri Bledu, Kranjsko. Karol Matajec, učitelj v Gorenjem Logatcu.“ (Resolucija je vsprejeta.)

2. Resolucija g. Dimnik-a gledé na proslavo 50letnice slavnega vladanja Njeg. veličanstva presvetlega cesarja, kakor smo jo priobčili v 19. štev. „Popotnika“. Resolucija je tudi vsprejeta in se je v vsaki točki glasovalo posebej.

3. Resolucija g. Dimnika: Slovensko učiteljstvo, zbrano pri VIII. glavni skupščini v Opatiji, se zaveže „Knjižnico za mladino“ z združenimi močmi duševno in gmotno podpirati in širiti med narodom, sprejeta je brez debate soglasno.

Gospod Dubrovič predlaga: 1. Pošto se je u jučerajšnjoj delegaciji zaključilo, da se buduća skupština ima držati u drugoj polovici mjeseca kolovoza t. g. častim se na temelju toga predložiti, da se slavni odbor „Zaveze“ kod nadležne oblasti zauzme, da se školski praznici u vsih pol. kotarih izjednače ili da barem započimlju najdulje

15. kolovoza. (Vsprejeto.) 2. Da vsako učiteljsko društvo nabavi za svoje delegate posebne znakovne sa nadpisom dotičnog društvo, koji bi nositi imali prigodom sborovanja. (Vsprejeto.)

Sprejme se tudi predlog g. Rubeša, glaseč se: Da se odužimo sjevernoj braći Čehom, koja su se nas sjetila prigodom ovoga sborovanja, te osim što su poslali množinu brzojavka, poslali so i delegata njihove zaveze, čast mi je predložiti, da: ova skupština izabere jednoga delegata, koji bi našu „Zavezu“ zastupao pri njihovom budućem zborovanju. (Delegatom se je izvolil potem per acclamationem gosp. nadučitelj Jernej Ravnikar.)

Potem je g. predsednik oziraje se na plodonosno delovanje zaključil VIII. glavni shod „Zaveze“ v Opatiji, ki ostane vsem udeležencem v neizbrisljivem, prijetnem spominu. O sestavi novega odbora, katerega je delegacija izvolila po glavnem zboru, smo poročali že kar v začetku. Omeniti bi nam bilo le še, da se je banket po glavnem zboru vršil sijajno, da je bila udeležba mnogobrojna in da se je slišalo mnogo prekrasnih napitnic, v katerih se je slavila naša vzajemnost in imenitnost našega poklica.

Pri banketu so se prebrali tudi pismeni in brzojavni pozdravi, katerih je bilo skupaj nad 40 iz vseh slovanskih pokrajin, največ iz Českega, ki so se z veliko navdušenostjo vzeli na znanje. Žal, da nam pičli prostor ne dopušča, da bi jih navedli doslovno, kar nam častiti bralec naj ne štejejo v zlo. — Bog nam daj še mnogo takih plodonosnih shodov, kakor je bila VIII. glavna skupščina „Zaveze“ v Opatiji.

Spomenica

častitim gospodom deželnim poslancem in šolskim oblastnijam.

Slovensko učiteljstvo se je začelo še le v zadnjih desetletjih popolnoma zavedati važnosti svojega stanū; spoznavati je začelo, da je v navadnem življenju važen činitelj, da odločno in brez strahu lahko stopi v krog drugih omikanih in izobraženih stanov. Dolgo so mu sicer zabranjevali vstop v njihov krog in prezirljivo ga odmikali, a to ga ni vpognilo, ga ni oplašilo, ker je bilo trdno prepričano, da pride čas, ko se mu ta krog sam odpre. Bolj ko je pa začelo spoznavati svojo veljavo, vedno bolj je začelo tudi spoznavati, da ima v svojem stanu še marsikaj pomanjkljivega, kar mu zabranjuje vspeti se na ono stopinjo, na kateri stojé drugi izobraženi stanovi. Začelo se je torej popolnjevati. „Rane je treba razkrivati, da jih zdravnik zna ozdraviti“, pravi neki pregovor. Tudi naše učiteljstvo se je oprijelo tega pregovora; ustanavljati je začelo učiteljska društva in na občnih zborih razpravljati učiteljske in šolske pomanjkljivosti in nedostatke ter svoj še vedno žalosten položaj. Obračalo se je do svojih zdravnikov, — deželnih in državnih poslancev, šolskih in drugih oblastnij, naj mu pomagajo te rane celiti, nedostatke odpraviti, naj mu pripomorejo do njegovih pravic in njegove veljave, da se vzdrži na stališču, katero si je le s svojo delavnostjo in vstraj-

nostjo pridobilo in priborilo, in da se polagoma še višje popne šolstvu in svojemu narodu v korist in napredek.

Mnogo let že prosimo in se potegujemo za svoje pravice, in tu in tam se je tudi že nekaj malega doseglo. Neznatne so sicer te pridobitve, a to nas še ni oplašilo, to nam še ni vzelo poguma. Naše „Tolminsko učiteljsko društvo“ je zato sklenilo, zbrati nekatere svoje težnje in zahteve v spomenico, predložiti jo šolskim in drugim oblastim in našim častitim gg. poslancem ter prositi, da bi se blagohotno na njo ozirali, oziroma nas pri visoki vladi podpirali.

1. Deželni šolski zalog.

Skoraj dvajset let že prosi goriško učiteljstvo deželni zbor za zboljšanje svojega slabega gmotnega stanja, za primerno in dostojno ureditev učiteljskih plač. Največ let se o naših prošnjah niti razpravljalo ni, nekaj let so se te prošnje razpravljale, in še le v zadnjih par letih je deželni zbor sklenil neko zboljšanje, katero pa le v majhni meri odgovarja potrebam učiteljskega stanū, zlasti, ker to zboljšanje ne doseže vseh učiteljev. Na vse naše pismene in ustmene prošnje smo dobivali vedno jednak odgovor, da je naše ljudstvo že preobloženo in zato mu ni mogoče nakladati še novih

bremen. Premišljevalo se je, kako temu odpomoči, — in dobilo gotov pripomoček. Po vseh avstrijskih deželah imajo namreč deželne šolske zaloge in so torej šolska bremena enakomerno razdeljena, — jedino Goriško ima okrajne šolske zaloge. Na ta način imajo nekateri okraji tako visoke šolske naklade, da jih v resnici težko zmagujejo, dočim drugi okraji te naklade komaj občutijo.

Goriško učiteljstvo in naši č. g. g. deželni poslanci so torej spoznali, da učiteljske plače bo mogoče le tedaj primerno urediti in dostojno zboljšati, ako se odpravijo okrajni šolski zalogi in ustanovi deželni šolski zalog, in v tem zmislu so začeli tudi delovati. Nam tu ni namen, utemeljevati korist in potrebo deželnega šolskega zaloga za vso deželo, ker je za vsakogar prejasna in se je to večkrat že pri sejah deželnega zbora zgodilo. Prosimo pa naše č. g. g. deželne poslance: 1. naj te točke ne pusté več iz svojega programa, dokler tega ne dosežejo, ker le na tej podlagi jim bo mogoče zboljšati našemu trpečemu učiteljstvu zelo slabo gmotno stanje in mu zagotoviti boljšo bodočnost. 2. V slučaju, da deželni zbor ta predlog sprejme, zvežejo naj s to pridobitvijo tudi primerno zboljšanje učiteljskih plač, i. s.: a) I. plačna vrsta 700 gld., II. plačna vrsta 600 gld. in III. plačna vrsta 500 gld. b) Razdelitev v plačne vrste naj bi bila po desetinah in ne dvanajstinah. c) Petletnine naj bodo po 60 gld. za vse učitelje jednake.

2. Vpokojenje učiteljskega osebja in preskrbljenje njihovih zapuščenecv.

Kakor je na svetu vse premenljivo, tako je tudi s človeškimi močmi, s človeško delavnostjo; tudi ona ni vedno na isti stopnji, tudi ona obnemore. Gotovo je, da oseba, ki je z napornim delom preobložena, popred obnemore, da jej moči popred upešajo, kakor oni, ki je v srečnejšem položaju, da ne nosi tako težkega bremena.

Za onemogle javne služabnike skrbé zakoni s primerno pokojnino. Pravica že zahteva, da se doba do užitka popolne pokojnine ni vsem jednako odmerila; onim, ki so v službi več trpeli, določena je krajša doba službe, in to je popolnoma pravično. Učiteljski stan je iz te ugodnosti izpuščen, in to po krivici. Učitelj je vprežen v naporno in težavno delo pouka do pet in še več ur na dan, pri katerem tudi nedelje

niso izvzete. Ali s poukom samim ni še izpolnjena njegova dolžnost. Treba mu je delati tudi izven šolskih ur s pripravami za pouk, popraviljanjem šolskih nalog, z raznim pisarenjem kot voditelj, vrtnarstvom itd. Pri tem je ogromni večini učiteljstva poučevati nadpostavno število otrok in to v mnogih krajih v majhnih, slabih, zadulhljih prostorih. Zraven tega deluje učiteljstvo v raznih društvih, katera so ljudstvu v duševno in gmotno korist. Ako dalje pomislimo, da se mora celo življenje boriti s telesnimi potrebami, da živi celo življenje v pomanjkanju, ni čuda, da največ učiteljev v najlepši dobi obnemore, in le prav redko kedo more dočakati 40. službeno leto.

Stanovski tovariši na srednjih šolah imajo že od nekaj določeno dobo 30 let s pravico užitka polne pokojnine. Jednako srečni so tudi tovariši v Ogerski-Hrvatski in v drugih državah. Vlada je pripoznala tudi drugim služabnikom dobo 30 let do polne pokojnine, in pripravljajo se slične preosnove tudi za druge stanove. Zato bo tudi učiteljstvo prosilo in delovalo na to, da se mu: a) doba do užitka polne pokojnine zniža na 30 let, b) da se mu štejejo v pokojnino tudi vsa provizorična leta službovanja, in c) da se mu vpokojenje šteje po letih in ne kakor do sedaj po osminkah.

Največje reve so pa učiteljevi zapuščenici. Tem je odmerjena tako majhna pokojnina, da jim z njo ni nikakor mogoče živeti. In če skrbi in težave potarejo v prezgodnji grob tudi mater, so otroci obsojeni, da polagoma umirajo za pomanjkanjem in lakoto.

Vsem državnim uradnikom in službenemu osebju se je pokojnina za udove in sirote zdatno zboljšala, dasi so imeli že pred preosnovo boljše stališče, kakor prosi učiteljstvo. Ze iz človekoljubja bi bilo torej želeti, da se temu opomore in §§ 69. in 72. dež. šol. zakona z dne 10. marea meseca 1870. spremeni tako, da bi udove učiteljev dobivale 360 gld. letne pokojnine, za vsakega otroka pa letnih 50 gld. odgojnega pomočka.

3. Okrajni šolski nadzorniki naj se imenujejo izmed ljudskih učiteljev v okraju.

Pri učiteljstvu ne zadostuje, da je šolski nadzornik samo nadzornik po pomenu besede, ampak on ima širši delokrog, on mora biti tudi učitelj, voditelj učiteljstva. Učiteljstvo ima opraviti ne samo z mrtvimi črkami in številkami, ampak z živimi člo-

Načrt za računanje na

(Profesor L. Lavtar.)

II. Učni

Š o l s k o

Ura	Š o l s k o					
	p r v o		d r u g o		t r e t j e	
	neposredno	posredno	neposredno	posredno	neposredno	posredno
1.	1+1, 1—1 na spomin	Namešane vaje o šest. in odštevanji (1. rač., 20, 21)		polovica od 2 (3, 4 . . . do 20) tretjina od 3 (4, 5, 6 . . . do 30)	Vaje: a) tretjina od $\frac{9m}{3m} \frac{6dm}{6dm}$ b) od 9 D 6 J c) od 96 v obl.: $\frac{9m}{9m} \frac{6dm}{3m} : 3 = \frac{2dm}{6dm}$ = $\frac{6dm}{6dm}$ =	Pismeno deljenje z osn. štev. Kako neposredno vse v smislu delitve
2.	detto.	detto.	Obleč. naloge a) o ceni b) časovne (2. rač., 69)	četrtnina od 4 (5, 6, 7 . . . do 40) petina od 5 (6, 7, 8 . . . do 50)	=	detto.
3.	detto.	detto.	detto.	šestina od 6 (7, 8, 9 . . . do 60) sedmina od 7 (8, 9, 10 . . . do 70)		detto. vendar mehanično kratko v smislu delitve
4.	detto.	detto.	Obleč. naloge o delitvi z ostankom 1, da vzbudiš čut za ulomke, n. pr.: Mati razdeli 3 jabolka na jednake dele med 2 otroka; koliko dobi vsak otrok?	osmina od 8 (9, 10, 11 . . . do 80) devetina od 9 (10, 11, 12 . . . 90)	Neposredno se prevede deljenje iz smisla delitva na merjenje	Deljenje z osn. števili, mehanično kratko v smislu merjenja
5.	Obleč. naloge	detto.		Vrste za seštevanje		detto.
	1+1, 1—1 na spomin — Namešane vaje za se- in odštevanje — Obluč. nal.		Polovica, tretjina, . . . devetina števil do 20, ozir. 30, . . . do 90 — Obluč. naloge a) o ceni, b) časovne, c) za vzbujanje čuta za ulomke — Vrste za seštevanje		Pravilo za deljenje z osnovnimi števili	

jednorazredni ljudski šoli.

(Dalje.)

načrt.

l e t o

č e t r t o		p e t o		6. 7. in 8.		Teden
neposredno	posredno	neposredno	posredno	neposredno	posredno	
	Jednostavni sklepni rač. a) ravno- razmernih b) obratno- razmernih količin Števila se tako jemljejo, da se ponav- ljajo vse znane stopnje množenja in deljenja		Obrestni ra- čun kot se- stavljeni sklepni rač.		Izračunanje obresti za leta, mesece in dni	31.
			detto.		detto.	
	detto.		detto.		detto.	
	detto.		detto.		detto.	
	detto.		detto.		detto.	
Jednostavni sklepni račun za pismene naloge		Obrestni račun kot sest. sklepni račun		Izračunanje obresti za leta, mesece in dni		

(Dalje sledi.)

veškimi sreci, katera treba blažiti, in z nerazvitem, mrtvim otroškim razumom, kateri je treba buditi in pravilno razvijati. To je pa težavna naloga, in da jo učiteljstvo uspešno vrši, pomagati in voditi ga mora spretna nadzornikova roka.

Solski nadzornik bo pa le tedaj to nalogo častno in uspešno vršil, ako natanko pozna otroška sreca in otroški razum v prvotnem, nerazvitem stanju, ako si je v teku mnogih let pridobil z lastno skušnjo dobra in stalna pravila in popolno izurjenost, kako je treba blažiti sree, razvijati razum in podajati potrebne znanosti, ako je živel v tistem ozračju, kakor učiteljstvo, da natanko pozna razmere kraja, ljudstva in podrejenega mu učiteljstva. Le tak nadzornik bo razumel učiteljstvo in ono njega, zato okrajni šolski nadzorniki naj se imenujejo izmed ljudskih učiteljev dotičnega okraja in to: a) gledé na metodično-didaktično stran ljudske šole, kajti le kdor si je pridobil vsestransko metodično-didaktično izurjenost na ljudski šoli, bo razumel in prav cenil pouk ljudskega učitelja. b) Nadzornik, ki je živel več let popred v svojem okraju, pozna življenje ljudstva dotičnega okraja in vé, katerih znanosti mu je za praktično življenje najbolj potreba; zato ne bo zahteval tega, s čemur bi učiteljstvo čas brezpotrebno in brezuspešno tratilo. c) Komur je znano, s kolikimi zaprekami in težavami se je boriti ljudski šoli in učiteljstvu, koliko ima sovražnikov in nasprotnikov, in da se ti mnogokrat poslužujejo popolnoma hudobnih in krivičnih sredstev in obdolženj, da bi jednega ali drugega očrnili ali uničili, ne bo se čudil, da šolski nadzorniki dobivajo velikokrat popolnoma napačne informacije. Po njem dobe resnice nasprotné informacije morda tudi šolske oblasti, in za svoje vestno in taktno postopanje trpeti mora mnogokrat učitelj. Nadzornik pa, ki je bil popred sam mnogo let ljudski učitelj, kateri je gotovo že sam večkrat vse to poskusil in občutil, in ki pozna dobro нрав in razmere ljudstva različnih krajev, bo sodil o tem vse drugače in se o tem natančno poučeval. d) Nadzornik, imenovan izmed ljudskih učiteljev dotičnega okraja, je z razumom in srcem bolj tesno zvezan s svojim podrejenim mu učiteljstvom; on ž njim čuti, ker pozna iz lastne skušne vse težave in neprijetnosti učiteljskega stanu, pozna težave in trpljenje poučevanja, pozna razne zapreke od strani ljudstva, kraja in otrok, zato bo učiteljevo delovanje po teh sodil.

4. Dvomesecne šolske počitnice.

§ 8. šolskega učnega reda ministerskega ukaza z dne 20. avgusta meseca l. 1870. določuje, da traja šolsko leto na ljudskih šolah 46 tednov, torej dva tedna več nego na srednjih in meščanskih šolah. Ako imajo pa učitelji na srednjih in meščanskih šolah dvomesecne počitnice, toliko več tehtnih vzrokov ima ljudsko-šolsko učiteljstvo potegovati se za take počitnice. Učitelji na srednjih in meščanskih šolah poučujejo k večjemu do 40 učencev, in to v prostornih, zračnih, torej zdravih šolskih prostorih, dočim morajo ljudski poučevati 70 do 80 otrok po mnogih krajih in majhnih, zaduhlih in nezdravih sobah, in to osem do deset ur na teden več nego učitelji na srednjih in meščanskih šolah.

Otroci ljudske šole so mladi, nerazviti, zato sta tudi njih duh in telo zelo šibka, popred utrudljiva, kakor pri odraslih. Oni potrebujejo zato tudi več počitka, da jim duševne in telesne moči zopet okrepijo. Ravno to je tudi z učiteljstvom. Čim šibkejši je otroški razum, tem večjega duševnega in telesnega nabora zahteva od učitelja, da doseže svoj namen. Poučevanje na ljudski šoli je težavno, utrudljivo, pouk in disciplina zahtevata mnogo bolj prisotnosti duha; zato pa tudi učiteljstvo potrebuje več odmora, počitka, da se mu duševne in telesne moči za nov pouk okrepijo.

Dvomesecne počitnice imajo v Reki in na Hrvaškem, dalje na Nemškem, v Italiji celo tri mesece, na Angleškem, Francoskem itd., zato bo tudi naše učiteljstvo delovalo na to, da zadobi dvomesecne počitnice.

5. Volilna pravica učiteljev.

Občine po njih predstojnikih, oziroma nekatera e. kr. okrajna glavarstva, kratijo definitivno nameščenim učiteljem na večrazrednicah aktivno in pasivno volilno pravico za volitev v občinski zastop, opiraje se na § 1. pod f) deželnega zakona z dne 7. aprila meseca l. 1864., glaseči se, da imajo volilno pravico „predstojniki in višji učitelji ljudskih šol“.

Uvaževati pa moramo, da je ta zakon stopil v veljavo pred novim šolsk. zakonom ko so se nameščali takimenenovani „pomožni učitelji“ (Aushilfslehrer), kateri niso imeli volilne pravice, in vsi drugi s svojim predstojnikom vred so bili „višji učitelji“, in ti so imeli volilno pravico. Na ta razloček se torej nanaša besedilo omenjenega zakona C. kr. okr. glavarstvo v Logatecu je z od-

lokom dne 15. oktobra meseca 1895., števil. 15.238, tudi v tem zmislu ugodilo utoku kranjskih definitivno nameščenih učiteljev, kateri so se pritožili, da jih občine nočejo vpisati v volilni imenik, opiraje se na deželni zakon, čegar tekst se jednako glasi, kakor za pokneženo grofijo Goriško-Gradiščansko.

Deželni zbor tirolski je v zadnjem zasedanju sprejel celó zakon, po katerem bi imeli tudi provizorično namešчени učitelji in duhovniki volilno pravico.

Vsi e. kr. uradniki, čč. gg. duhovniki. imajo volilno pravico brez ozira na njih „višje“, in ta pravica tiče tudi vsem definitivno nameščenim učiteljem — v smislu zakona in v smislu pravice.

Odbor „Golminskega učiteljskega društva“ v Kobaridu, 7. oktobra 1896.

Josip Rakovšček,
predsednik.

Ant. Miklavič,
tajnik.

Društveni vestnik.

Št. Pavel v Savinjski Dolini. (Vabilo) k zborovanju Savinjskega učiteljskega društva, ki se bode vršilo dne 19. novembra meseca t. l. kmalo popoldne ob 1. uri pri gospodu Sadniku ob Savinskem mostu. Dnevni red: 1. Pozdrav. 2. Dopisi. 3. Posvetovanje o preuredbi zakona zadevajoč učiteljske pokojnine v zmislu Mariborskega učiteljskega društva, stavljenega nasveta. 4. Podavanje o vzgojevanju značaja poroča gospod nadučitelj Zotter. 5. Domovinoslovna obravnava o Vranskem okraju s posebnim oziranjem na Braslovče, gospod Jarc, nadučitelj v Braslovčah

6. Slučajnosti in nasveti. — K polnoštevilni udeležbi vabi uljudno **odbor.**

Iz konjiškega okraja. (Vabilo.) Učiteljsko društvo za konjiški okraj zboruje v dan 19. listopada meseca 1896 ob pol 11. uri v slovenski šoli v Konjicah po tem-le vspredu: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Volitev novega odbora. 4. Podavanje g. Ljudevit Tribnika. 5. Letno poročilo o društvenem delovanju leta 1896. (Šnuderl). 6. Poročilo blagajnika. 7. Slučajnosti in vprašalna škrinjica. K mnogobrojni udeležbi najuljudneje vabi **odbor.**

Dopisi in druge vesti.

Iz logaškega okraja. Že dokaj Unca je steklo po podzemskih votlinah v Ljubljano, ali bolje rečeno, da ne bodo mislili, da smo pozabili že popolnoma zemljepisje, se je pretvorilo v podzemskih kotlih v Ljubljano, odkar je zagledal zadnji dopis iz logaškega okraja beli dan v „Popotnik-u“. Marsikoj bi pač menil, da tukajšnje učiteljstvo spi spanje pravičnih, pa ni tako. Gibljemo se tudi mi, a to lastnost, recimo krepost, imamo, da ne ohešamo vsake stvarce na „veliki zvon“, temveč ohranjamo bolj za-se.

Dne 8. julija meseca t. l. imeli smo uradno konferencijo v Dolenjem Logatcu po nekoliko spremenjenem dnevnem redu, kakor ga je bil določil stalni odbor. Točno ob 9. uri otvoril predsednik gosp. Iv. Thuma zborovanje, pozdravi navzoče (razven dveh, smo bili vsi) in imenuje svojim namestnikom g. P. Repič-a.

Zapisnikarja sta bila gđc. I. Föderberg in gosp. A. Pin. Poročilo nadzornikovo se je najprvo dotaknilo statistike tukajšnjih šol, t. j. koliko jedno-, dvo- ali večrazrednic imamo, koliko učiteljskih močij je in drugih. Na to je prišlo na vrsto to, kar pride povsod, namreč dostatki in nedostatki v nadzorovanih šolah in slično.

Kot druga točka je bila „podrobni načrt iz spisja v ljudske šole“. Slišali smo te načrte: gosp. Likozar—Godovič za jedno-, g. Puncuh—Sp. Idrja za dvo-, g. L. Božič—Žiri za tri-, g. J. Turk—Dol. Logatec za štiri- in g. A. Novak—Idrija za pet-razredne ljudske šole. Referati v obče so bili dokaj srečno sestavljeni, a ugajali bi nam še vse boljše, ko bi ne odseval iz njih preveč tako imenovani „Lehrton“; gospodje poročevalci naj bi vsaj mislili, da tudi poslušalci nekaj znajo. — Debate posebne

o tem ni bilo, temveč sprejel se je bil nasvet gosp. Šega, da naj se voli posebna enketa, ki te referate prouči, na njih podlagi sestavi nov načrt ter ga da hektografirati. Ta načrt se potem pošlje vsem šolskim voditeljem, in sicer vsaj dva meseca pred prihodnjo konferencijo, to pa zato, da ga vsi učitelji dobro prouče. Ob prihodnji okr. učiteljski konferenciji pa pride ta predmet zopet na dnevni red. Načrt, ki se sestavi pri tej priliki, pošlje se potem c. kr. deželnemu šolskemu svetu v odobrenje. V enketo je bilo potem zbranih pet učiteljskih močij.

Iz poročila knjižničnega odbora (poročal je gosp. I. Šega), posnamemo, da je knjižnica imela 477 glđ. 4 kr. dohodkov in 200 glđ. 72 kr. stroškov, preostaja 276 glđ. 32 kr. Nasvetovani so bili sledeči časopisi, oziroma knjige v naročitev.

„Popotnik“, „Učiteljski Tovariš“, „Ljubljanski Zvon“, „Dom in Svet“, „Vrtec“, „Kmetovalec“, „Napredak“, „Slovenska knjižnica“, „Knjižnica za mladino“ (2 izt.), „Dramatično društvo“, „Musealno društvo“, „Pedagogijsko društvo“, „Glasbena Matica“, „Slovenska Matica“, „Družba sv. Mohora“, „Schule und Haus“, „Die österreichische Lehrerzeitung“, „Neue Bahnen“, „Praktischer Ratgeber in Obst- und Gartenbau“, „Stein der Weisen“, „Oesterreichische ungarische Monarchie“. V knjižnični odbor so bili voljeni: gg. Iv. Kerne, Al. Pin, Jož. Turk, K. Matajč in Iv. Šega.

Izmed samostojnih nasvetov je omeniti le nasvet gosp. J. Turka, naj okrajni šolski svet poskrbi, da posamezna šolska vodstva dobe mesto ubožnih knjig primerno vsoto v denarju, da sama nakupijo potem potrebne knjige. Nasvet seveda ni obveljal! Konferencijo počastil je tudi zastopnik okrajnega glavarstva, g. pl. Hofbauer.

Iz logaškega okraja. In zopet se je zbralo učitelstvo logaškega okraja, da skaže zadnjo čast jednemu svojih umrlih tovarišev. Še ne pred dobrim mesecem odkrili smo nagrobna spominka rajnima tovarišema J. Inglič-u in Ivanu Pleško-tu v Idriji, 22. pret. meseca pa smo odkrili nagroben spominek našemu prvemu društvenemu predsedniku rajnemu V. Ribnikar-ju. Logaško učitelstvo je se bilo zbralo skoro polnoštevilno, a tudi drugi g. tovariši so prišli, da prisostvujejo temu dokazu našega spoštovanja do prerano umrlega. Iz Štajerskega je došel g. A. Gradišnik, iz Goriškega pa g. A. Berginec; „Zavezo“ je zastopal nje predsednik, „Slov. učiteljsko društvo v Ljubljani“ g. J. Dimnik, a postojinsko učiteljsko društvo pa g. Št. Primožič.

Ob 10. uri je daroval slovesno črno sv. mašo g. kapelan Fr. Juvan, pri kojoj so pevcı kaj izbornopeli. Iz prijaznosti je sodeloval znani tenorist, učitelj g. A. Razingar. — Sv. maše udeležila se je tudi šolska mladina in mnogobrojno število vaščanov.

Po dokončanem sv. maši podali smo se na pokopališče. Dež, ki je od ranega jutra neprenehoma

lil, je sedaj prenehal. Izza temnih oblakov pokazalo je ljubo sonce svoj jasni obraz in poslalo je tople žarke, kakor zahvalo rajnega.

Pevcı zapeli so pri gomili rajnega „Jamico tiho“, na kar je spregovoril g. I. Jelenc. V kratkih potezah narisal nam je uzorno delovanje nepozabnega rajnega kot očeta, učitelja - odgojitelja, občana in učitelja-tovariša. — Kako spoštovanje je užival rajni in kako ga vse pogreša, pokazalo se je zopet tu, kajti ni jedno oko ni ostalo suho; in marsikateri tovariš, ki je siloma zadržaval solzo, otenil si jo je na tibem. — Med govorom se je razkril spominek. Da, vreden je bil rajni tacega spominka! Lepšega spominka pač ne nahajaš na celem Notranjskem. Visok je nad tri metre. Izklesan je iz jako finega kamena, v kojem je vdelana dobro po gojena slika rajnega in sledeči napis: „Vojteh Ribnikar, nadučitelj, predsednik „Društva učiteljev in šolskih prijateljev okraja logaškega“ in „Zavezo“, ud c. kr. okrajnega šolskega sveta v Logatcu itd.“ rojen 23. aprila 1857 v Tržiču, umrl 26. aprila 1895.

Miran pod cvetnim hribeom vsaj počiva,

Junak-boritelj, blagi naš učitelj,

Ker svetu pokoj ni mu bil usojen.

Josip Cimperman.

Postavilo „Društvo učiteljev in šolskih prijateljev okraja logaškega“ in njega čestilci.“ — Vrhu spomenika pa se blesti skoro meter visok genij, držeč v levej roki k tlom obrnjeno bakljo, a z desnico kazaje proti našemu skupnemu domovju, proti nebesom.

Po govoru zapeli so pevcı tolažilno pesem „Nad zvezdami“. Pri skupnem obedu se je zahvalil gosp. J. Benedek prav srčno vsem udeležencem, posebno pa g. I. Jelenc-u, g. A. Razingar-ju in odposlančema sosednih dežel. Gosp. tajnik pa je prebral došla pisma, oziroma brzojavke, ki jih je prejel kot zadnji pozdrav rajnemu.*)

Po obedu ostali smo zbrani še nekaj časa v prijateljskem pogovoru. Tu je sedaj napil gosp. A. Gradišnik v lepih besedah „Društvo učiteljev in šolskih prijateljev okraja logaškega“. Rekel je med drugim tudi to, da je to društvo jedino v širnem slovenskem ozemlju, ki postavlja s prostovoljnimi doneski udov vsakemu umrlemu tovarišu-udu nagrobne spominke. „Gospoda“, rekel je govornik, „jeden tak spominek, odkrit na ta način kakor danes, ima večji moralčen in vzgojevalen vpliv na ljudstvo, kakor pa še toliko in tako slovesno obhajani društveni zbori. Da bi se tudi ostala učiteljska društva hotela postaviti na to stališče, potem je našemu uplivu zagotovljena moč.“

In drage tovarišice in tovariši, tudi mi si postavimo v naših srcih spominek rajnemu s tem, da mu skušajmo biti jednaki. Naj vam bode nepozabni rajni naš uzor! Bodimo tudi mi taki značaji, kakor

*) Radi pičlega prostora priobčimo dotične pozdrave še le v prih. številki. Uredn.

je bil rajni. V naših srečih naj ne najde zavist, ne kolegljalnost in sebičnost prostora, temveč bodimo v resnici tovariši, kojim je prvo pravilo povzdiga našega ugleda. — In Ti, dragi tovariš, kadar Te zanese usoda v Logatec, potruđi se na pokopališče, kjer počiva boljšega plačila čakajoče blago sree, ki je tako vroče bilo za učiteljstvo, in zmoli na tej gomili Očenaš v ta namen, da bi nam dalo milostno nebo še mnogo, mnogo takih dik. —a.

Iz Tolminskega. V letošnjih dopisih cenjenega „Popotnika“ je bilo iz Tolminskega o perečem učit. vprašanju ne le moje, nego sporazumno z ostalimi čč. gg. tovariši v okraju dovolj jasno označeno naše stališče:

1. Vsestransko potezanje za zboljšanje obupnega stanja učiteljev in da se to vprašanje ne sme več izpustiti iz dnevnega reda, dokler se razmerno ugodno ne reši.

2. Pri tej priložnosti smo imeli v mislih tudi duševno zboljšanje učiteljskega stanu po preosnovi učiteljiše sploh in poleg tega za Primorsko premestitev učiteljišča iz koperskega irredentovskega gnojzda v koji drugi primernejši kraj.

3. Kritika o malenkostnem in še to navideznem zboljšanju v letošnjem zasedanju dež. zbora goriškega po znanem zakonskem načrtu, o kojem se zopet ne vé, kje je običal in koje pogreške še ima!

4. Kako bi se dale po dež. šol. razlogu učiteljem plače povišati na 500, 600 in 700 glđ., a slov. ljudstvu že itak visoke šol. doklade znižati.

5. Razširjanje učiteljskih pravic po lastnih zastopnikih v raznih zastopih.

6. Zaupanje v sedajne drž. in dež. slovenske poslance ter svarilo pred sovražnikom.

7. Oblaženje in krepko zagovarjanje pred napadi nekotjih časopisov na naše čč. gg. tovariše v ajdovskem okraju o priliki objavljanja znane okrožnice.

To so bile terej glavne misli s kratkimi in potrebnimi pojasnili, koje smo obširneje razpravljali pri let. učit. zborovanju v Kobaridu. Tu se je tudi soglasno sklenilo, vse naše težnje in želje v tiskano spomenico spraviti in podpisano od vseh učit. društev v deželi, drž. in deželnim poslancem poslati, kar se je baje že zgodilo. Tudi se ni zamudila prilika ministru-predsedniku Badeni-ju naše žalostne razmere pojasniti.

Zakaj pa sem vse to naštel? Zato, da se naše pereče vprašanje obdrži na površju in k temu me je prisilil č. g. tovariš iz Ajdovskega, sem hotel reči iz Goriškega, v zadnji št. cenjenega „Popotnika“. Hvala Vam! Midva sva dobro znana in celo prijateljja. Zato se bodeva prijateljsko in lojalno pogovorila ter odkritosrečno in resnično svoje misli povedala. Kaj ne, tako bode najbolje? Tako zahteva prijateljska ljubezen, stanovska korist in možatost. Torej k delu:

Vi č. g. tovariš in prijatelj se spodtikate nad nami in celo nad dež. šol. nalogom, ki bi nam mogel plače povišati in slov. ljudstvu že itak visoke šol. doklade znižati in sicer plače zvišati na 500, 600 in 700 glđ. Ker bi prišlo po novejših odstotkih izmed 100 učiteljev 20 v I., 40 v II., in ostalih 40 v III. plačno vrsto; vštveši stanarino, opravnino in petletnino, bi učiteljem bilo še precej zboljšano.

Mi smo povedali svoje zahteve, težnje in želje jasno in tudi pota in sredstva, kako bi se dalo to čim prej mogoče doseči, kajti hitra pomoč — dvakrat pomagano. A prijatelj in tovariš! Da bi bili mi kedaj pisali ali tudi govorili, da je vsaka višja zahteva pretirana, kakor nam očitate v omenjenem cenjenem dopisu, se ne spominjamo. Kot tovariša in prijatelja govoriva lahko v jednini. Torej se ne spominjam. Pač pa trđim in izjavim slovesno, da kaj takega nisem nikdar pisal, niti govoril. Prosim dokazov, prijatelj!

Da kar tam zahtevate, proglašamo tu kot neumestno, pretirano, nedosegljivo itd. Kje in koliko ste zahtevali, meni ni nič znano. Niti v znani okrožnici ne morem tega dobiti. Kako bi mogel potentakem pisati, da so Vaše zahteve neumestne, pretirane, nedosegljive itd.? Oprosti, prijatelj! Spominjam se pač, da sem pisal gledé znane okrožnice, s kojo sem se deloma tudi jaz strinjal in Vas zagovarjal, sicer bi jih bili še veliko več slišali, bodi dragi prijatelj, zagotovljen. Torej tam sem rabil besedo „neumesten“. In sicer, da je teženje po političnem preobratu neumestno. A pri tem ostanem še danes in bržkone vedno. Tako je, vidiš ljubi moj!

Dalje pišeš, da kdor drugače misli, kakor mi, misli netaktno, pretirano, neoprezno itd. itd. Tudi tega nisem nikdar in nikjer pisal. Prosim dokazov! Še dalje pišeš, da se dobe učitelji, ki zagovarjajo tiste, ki so uzrok, da nimamo tega, kar nam gre v smislu drž. šol. zakona. Res, jaz zagovarjam sedajne drž. in dež. poslance, ker jih poznam, ker sem poznal prejšne in ker poznam nekoliko zgodovino od prvega zasedanja dež. zbora goriškega do danes. — Prijatelj, povej mi boljnih slov. drž. in dež. poslancev, ki bi skrbeli bolj za vsestranski napredek našega ljudstva in za zboljšanje in celo za prav dobro zboljšanje učiteljskih plač. Na dan ž njimi! Jaz se ne bodem dolgo pomišljal in bodem z Vami za nje po svoji moči delal. Tudi sem prepričan, da bi današnji slov. drž. in dež. poslanci drage volje odstopili boljšim močem, ki bi hitreje in v večji meri mogli osrečiti slovensko ljudstvo in učiteljstvo na Goriškem. „Vsaka glava svojo pamet“, pišeš dalje v omenjenem cenjenem dopisu. Vidiš prijatelj, tako pamet ima moja glava.

Tudi pišeš dalje, da se govori o skupnem delovanju, solidarnosti, previdnosti itd. — radi lepšega. — Hm! prijatelj, tu si me spravil pa v zadrego. Pravega izraza namreč ne morem dobiti,

kako bi to očitane označil. Prst na čelo, ker kaditi ne smem, sem nekaj bolehen. Že imam primeren odgovor: „Primate, primate ga — je kradel grozde!“ Prijatelj! saj Te nisem hotel žaliti in ako se vendar žaljenega čutiš, prosim odpusti, kakor tudi jaz pregledam in odpustim vsa ostala podtikanja in sumničenja, s kojimi je celi Tvoj cenjeni dopis sestavljen. In vzdihniva in usklikniva raje obadva skupaj: To so naše razmere! To je pehanje, da se Bogu smili! Polž je padel raz lestvice!

Tvoj udani prijatelj V.

Iz Šmarij. Dne 26. m. m. bil je za „Šmarsko-rogoško učiteljsko društvo“ praznik, kakoršnega si ne prirediš z lahka tako maloštevilno društvu.

Slavili smo spomin blagega rajnega tovariša Jakoba Vodlaka, bivšega učitelja na Sladki gori ter ob jednom tudi blagoslavljanje nagrobnega mu spomenika.

Ob deseti uri dopoldne zbrali smo se tovariši, kakor tudi precejšno število sladkogorskih župljanov v tamošnji župnijski cerkvi, da pošljemo svoje prošnje za umrlega v nebo med sv. mašo za mrtve, katero je daroval prečastiti gospod župnik Irgl.

Od tod smo se podali v sprevedu, katerega sta vodila preč. g. župnik in častiti g. kapelan Korošec, na pokopališče, da še tam opravimo običajne molitve. Tukaj nas je počastil tudi velespoštovani gospod nadzornik Pavl Leitgeb ter s svojo navzočnostjo pokazal, da se tudi on z našim delovanjem strinja.

Ko se je odpela milo doneča pesem „Nad zvezdami“, spregovoril je gospod Strmšek, predsednik našega društva, približno tako-le:

„Če je bil danes kakšen tujec z nami pri sveti maši in nas spremil na pokopališče, gotovo se je začujen vprašal, koga neki krije ta gomila!

Vi zapuščena vdova in vi ljubi otročiči gotovo tako ne vprašate. Vi le predobro veste, da počiva tukaj mili soprog, preskrbni oče.

Tudi ti sladkogorska mladina dobro veš, čegar truplo tukaj leži. Saj počiva tu notri Vaš nekdanji ljubeznivi učitelj, ki Vas je učil govoriti, pisati, brati, računati in še marsikaj prekristnega, tisti mož, ki Vas je odvrčal od hudega ter napeljeval k dobremu, on, ki je rad storil vse, samo da je koristil Vam, tukaj torej počiva Vaš veliki dobrotnik, kateremu ste Vi otroci, mladenčji in dekleta ter vsi nekdanji njegovi učenci, vedno hvalo dolžni.

Tudi Vi stariši veste, koga so zagrebli v to-le jamo; saj ste ga spremili v tako obilnem številu k večnemu počitku. Tukaj trohni truplo moža, kateremu ste Vi stariši leto za letom zaupljivo izročali svoj največji zaklad, svoje otroke. Pripeljali ste mu jih majhne, nedolžne in še slabo razvite; on pa se je trudil z vsemi močmi, da bi vzgojil iz njih poštene fante in dekleta, ki bi naj bili kedaj pošteni in delavni možje in žene. Trudil se je v ta namen dolgo vrsto let na Sladki gori, pomagal je torej Vam

starišem spolnjevati Vaše dolžnosti do svojih otrok. Prepričan sem, da ga ne pozabite nikdar, temveč ga ohranite vedno v hvalečnem spominu.

A ne samo stariši in otroci, tudi vsi drugi sladkogorski župljani sprejemali ste od rajnega velike dobrote. S svojim lepim orgljanjem je Vam vsem povzdigoval Vaša srca k Bogu ter Vas navajal k pravi pobožnosti. Lahko torej rečem, da ne bode nobeden sladkogorski župljan pozabil nekdanjega učitelja, rajnega gospoda Vodlaka.

In Vi tovariši! Ni li tudi Vam še v spominu ljubeznivi tovariš! Kako je bil vsakemu prijazen in vedno dobrega srca. Vse nezgode je voljno prenašal in povsod smo ga radi imeli. Gotovo je marsikdo izmed nas rekel: „Škoda ga je!“

Temu možu torej, temu velikemu dobrotniku sladkogorske župnije in temu ljubeznivemu tovarišu, oskrbeli smo ta-le spomenik, da opominja Vas, nekdanje učence Vodlakove obilnih dobrot, ki ste jih od njega prejeli.

Postojte pri njem ter spolnite prošnjo, ki je v kamen vsekana In Vi stariši in drugi župljani, postojte tudi Vi tukaj ter izrečite vsaj željo, naj v miru počiva.

Vi tovariši pa, če Vas pripelja kedaj pot na Sladko goro in zagledate ta-le spomenik, krenite do nja, ter spominjajte se rajnega nam tovariša!

Spomenik ta pa naj ustavi tudi vsakega tujca, naj mu priča, da počiva tukaj učitelj, torej mož, ki je vse svoje življenje in vse svoje moči daroval v to, da bi človeški rod napredoval.

Mi pa se sedaj poslavljamo od tebe, nepozabljivi tovariš. Bodi Ti zemljica lahka. Počivaj v miru. V krajšem ali daljšem času pridemo itak vsi za Teboj in tudej se zopet vidimo nad zvezdami!“

Ljubezen do rajnega videla se je na obrazih vseh navzočih; kajti marsikatero oko topilo se je v solzah.

Nagrobní spomenik, ki bode nas in naše naslednike spominjal na pokojnega sotrudnika, visok je dva metra. Piramida, izsekana iz belega pohorskega mramorja, stoječa na granitni podlagi ter ima sledeči napis:

†
J a k o b V o d l a k
učitelj
rojen 17. julija 1847
umrl 4. aprila 1895.

Spominjajte se svojega učitelja v molitvi!

Oskrbeli tovariši

Ko se je še položil lep venec svežih cvetlic na gomilo, zapustili smo ginjeni pokopališče.

Podali smo se potem v gostilno g. Rokavca da se okrepiamo tudi telesno. Med obedom zapela se je še marsiktera lična pesmica.

Zahvaljujoč se za udeležbo vsem navzočim danam in gospodom, povdarjal je gospod Strmšek, da je današnji dan lep dokaz temu, kar se da z

majhnimi močmi v slogi doseči. Naznanil nam je z veseljem, da sta prečastita gospoda duhovnika blagovolila proslavljati z nami vred spomin rajnega, ako ravno ni njihju nobeden deloval skupno s pokojnikom, na ta način, da sta storila vsa pobožna današnja opravila brezplačno. Kličevo jima: „Bog plati“. Naznani ob jednom tudi pozdrav g. Brezovnika, učitelja v Vojniku.

Gospod Dobnik zahvaljuje v imenu vseh navzočih gospoda predsednika na njegovem nagrobnem govoru ter pevcem za premilo pesmico.

Gospod Kokot, nadučitelj v Pišecah, napija našemu društvu in gospodu predsedniku, omenjajoč pohvalno pokazano vzajemnost tukajšnjih tovarišev.

Po par prijetnih uricah razšli smo se z željo: „Na veselo svidenje!“ Rošker.

(Iz državnega zбора.) V proračunskem odseku je minuli četrtek, ko se je začelo razpravljati o proračunu naučnega ministerstva, poslanec Robič z zadoščenjem konstatoval, da je vlada postavila v proračun potrební znesek za tretjega deželnega šolskega nadzornika na Štajerskem. Povdarjal je, da je za ljudske šole bolj potreben še jeden nadzornik, nego za srednje šole, in kritikoval jako rezko ljudskošolske razmere na Štajerskem. Robič je tudi zahteval, naj se čim prej dobi novo poslopje za mariborsko učiteljsiše in kritikoval zadnja imenovanja na Koroškem, rekši, da je slovensko prebivalstvo pričakovalo, da prideta na mesti deželnega šolskega nadzornika in učiteljsiščnega ravnatelja v Celovec dva objektivna, slovenskega jezika zmožna moža, dočim sta bila imenovana dva odločna nasprotnika. Naučni minister baron Gautsch je na Robičeva izvajanja gledé imenovanja drugega ljudsko-šolskega nadzornika na Štajerskem obljubil, da bude to zahtevo uvaževal, in opravičeval grajani imenovanji na Koroškem.

(Priznanje.) C. kr. deželni šolski svet štajerski izrekel je učitelju-voditelju v Kapelah povodom vpokojenja za mnogoletno, marljivo delovanje svoje priznanje. — Čestitamo!

(Umrí) je danes po noči meščanski učitelj v Mariboru, g. Karl Sketh, po dolgi mučni bolezni, 40 let star. Pogreb jutri 11. t. m. ob 4. uri popoldne.

(Nove šole.) 25. m. m. se je slovesno blagoslovilo po družbi sv. Cirila in Metoda v Velikovcu vzgrajeno novo poslopje slovenske ljudske šole, katero vodijo č. šolske sestre. — Da bi se ta šola krepko razvijala in procvitala! — Isti dan se je blagoslovilo tudi novo šolsko poslopje pri Sv. Jakobu v Slovenskih goricah. Natančneje poročilo o tej slavnosti še pričakujemo.

(VI. izkaz. Za V. Ribnikarjev nagroben spomenik) so darovali: Gospod Anton Porekar, nadučitelj na Humu, 1 gld. 50 kr.; slavno „Pedagogijsko društvo“ v Krškem 2 gld. Skupaj 3 gld. 50 kr. Srčna hvala! Do sedaj je nabranih 180 gld. 35 kr. Ker je še precejšen primanjkljaj, da se pokrijejo stroški tega spomenka, obračam se še jedenkrat

do vseh onih slavnih učiteljskih društev, ki še niso do sedaj poslala nikakega doneska, z najuljudnejšo prošnjo, da blagovolijo kmalu poslati kak prispevek. — Račun vseh stroškov objavi se v jednej prihodnjih števil. V Dolenjem Logatecu, dne 5. novembra meseca 1896. l. I. Šega.

Slovstvo. „Pripovedke iz avstrijske zgodovine“. Nabral in priredil Jakob Dimnik, učitelj v Ljubljani. Tiskal in založil R. Milic v Ljubljani. 1896. — Tako je naslovljena 144 strani obsegajoča knjižica, katere se bude naša mladina tembolj razveselila, ker je prva te vrste v Slovincih in ji prinaša v lepi obliki zelo mičnega zgodovinskega beriva, blažilnega za srce in duh. — Cena knjižici, kateri želimo prav mnogo kupcev, je 50 kr.

Premembe pri učiteljstvu. Gospod Ivan Ornik, dosedaj nadučitelj na deški šoli v Brežicah, je nameščen kot nadučitelj na presnovljeni petrazredni utrakvistični ljudski šoli ravno tam; na tamošnji novo ustanovljeni nemški šoli pa je nameščen kot nadučitelj g. Franc Rudl, do sedaj v Rantenu. Dalje so nameščeni na utrakvistični šoli tukaj: gospod Ignacij Supan za učitelja, gospod Jožef Pečnik za podučitelja, gospodičina Viljemina Burian pa za podučiteljico, na nemški šoli pa gospodičina Karolina Potočnik za učiteljico. — Gospod Ivan Hönigmann učitelj v Polju, postal je nadučitelj ravno tam, gospod Ivan Rupnik, učitelj v Zitalah, dobil je mesto učitelja-voditelja v Špitalcu, gospod Ivan Cugmus, učitelj v Cadramu, pa mesto učitelja-voditelja pri Sv. Emi. — Gospodičina Katinka Wesenscheh, podučiteljica na nemški šoli v Konjicah, postala je učiteljica tamkaj. — G. Peter Kresnik, do sedaj podučitelj v Gorici, prišel je v Globoko. — Gospod Karol Přibíl, učiteljski-abiturient, je nameščen kot pomožni učitelj v Lembahu. — Gospod Franc Kramer, učitelj v Kapelah, stopil je v pokoj.

(Hygienične šolske klopi Ivana Weixl-ua.) Tukajšna šola si je letos omislila te klopi in smo vsi z njimi prav zadovoljni. Tudi otroci se jih zelo veselí. Šolam, ki potrebujejo nove klopi, se priporočajo.

Krajni šolski svet in vodstvo šole
Sv. Kriz pri Kostanjevici,
25. oktobra meseca 1896. l.

And. Štritar s. r. Karol Kaligar s. r.
predsednik. vodja.

Zahvala.

Podpisano predsedništvo se tem potom najsrčneje zahvaljuje povodom odkritja nagrobnega spomenka V. Ribnikarju, gospodu kaplanu Fr. Juvanu za darovanje sv. maše; gospodu Luka Jelencu za krasni nagrobni govor; gospodu A. Razingerju za prijazno sodelovanje pri petju; gg. udeležencema sosednih kronovin za soudeležitev in pluh vsem udeležencem, ki so prihleti iz raznih krajev skazat zadnji dokaz spoštovanja blagemu rajnemu.

Predsedništvo društva učiteljevin šolskih prijateljev okraja logaškega v Planini, dne 5. oktobra meseca 1896. l.

Ivan Šega s. r. Josip Benedek s. r.
t. č. tajnik. t. č. predsednik.

Št. 956.

Razpis natečaja.

(Učiteljska in podučiteljska mesta.)

V celjskem političnem okraju je popolniti ta-le učna mesta definitivno event. tudi provizorično:

V vranskem šolskem okraju.

1. Podučiteljsko mesto na šolski eksposituri v Ojstrici, krajni šolski svet Št. Jurij ob Taboru, III. plač. razred in prosto stanovanje.

2. Podučiteljsko mesto na dvorazredni ljudski šoli v Gomilskem, III. plač. razred in prosto stanovanje.

V konjiškem šolskem okraju.

3. Učiteljsko mesto na štirirazredni ljudski šoli v Čadramu, pošta Oplotnica, III. plač. razred in prosto stanovanje.

4. Podučiteljsko mesto na trirazredni ljudski šoli v Zrečah, III. plač. razred.

V šmarskem šolskem okraju.

5. Podučiteljsko mesto na dvorazredni ljudski šoli v Slivnici, III. plač. razred.

6. Na trirazredni ljudski šoli III. plač. razreda v Zibiki a) učiteljsko mesto*, b) podučiteljsko mesto.

7. Novosistemizovani mesti učitelja in podučitelja na trirazredni ljudski šoli na Sladki gori, pošta Šmarje pri Jelšah, III. plač. razred.

8. Mesto učitelja in šolskega voditelja na novoustanovljeni jednorazredni ljudski šoli v Loki, krajni šolski svet Žusen, pošta Loka pri Žusenu, III. plač. razred.

9. Podučiteljsko mesto na dvorazredni ljudski šoli pri Sv. Vidu, pošta Šmarje pri Jelšah, III. plač. razred.

V gornjegraškem šolskem okraju.

10. Podučiteljsko mesto na dvorazredni ljudski šoli v Gorici, pošta Rečica, III. plač. razred in prosto stanovanje.

11. Podučiteljsko mesto na dvorazredni ljudski šoli pri Sv. Frančišku v Savinjski dolini, III. plač. razred.

V laškem šolskem okraju.

12. Podučiteljsko mesto na dvorazredni ljudski šoli pri Sv. Jederti nad Laškim, pošta Laško, III. plač. razred in prosto stanovanje.

Prosilci in prosilke za katero teh mest naj vložijo svoje prošnje, katere je opremiti s spričevalom zrelosti in učne usposobljenosti, pri še nenačrtovanih tudi z dokazom avstrijskega državljanstva (domovnico) in z ozirom na mesto šolskega voditelja z dokazom usposobljenosti za subsidiarno poučevanje katoliškega verouka, potom predstojnega okr. šolskega sveta do 28. novembra meseca 1896. l. pri dotičnem krajnem šolskem svetu

V Celju, dne 22. oktobra meseca 1896. l.

Predsednik: Attoms s. r.

Št. 609.

Učiteljsko mesto.

Na petrazredni javni ljudski šoli III. plačilnega razreda z utrakvističnim učnim jezikom v Brežicah umestiti je definitivno učiteljsko mesto.

* To mesto je bilo v 18. št. „Pop.“ v razpisu št. 622 pod alineo 1 tiskano napačno kot podučiteljsko mesto, kar s tem popravimo.

Vsebinska. I. „Sijajno gnotno stanje“ slov. ljudskošolskega učitelja. (Konec.) — II. VIII. skupščina „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“. (Konec.) — III. Spomenica čč. gospodom dež. poslancem in šol. oblastnijam. — IV. Načrt za računanje na jednorazredni ljudski šoli. (L. Lavtar.) (XX.) — V. Društveni vestnik. — VI. Dopisi in druge vesti. — VII. Natečaji in inserat.

Prosilci za to mesto naj vložijo svoje s spričevalom zrelosti in učne usposobljenosti opremljene prošnje potom predstojnega okr. šolskega sveta do 30. novembra mes. 1896. l. pri krajnem šolskem svetu v Brežicah.

Okr. šol. svet v Brežicah, dne 24. oktobra mes. 1896. l.

Predsednik: Tax s. r.

Št. 622.

Podučiteljska služba.

Na javni trirazredni ljudski šoli III. plačilnega razreda z nemškim učnim jezikom v Brežicah namestiti je podučiteljsko mesto definitivno event. tudi provizorično.

Prosilci za to mesto naj vložijo svoje s spričevalom zrelosti, eventualno tudi učne usposobljenosti in oni, ki prosijo prvokrat za javno službo, tudi z domovnico opremljene prošnje potom predstojnega okr. šolskega sveta do 30. novembra meseca 1896. l. pri krajnem šolskem svetu v Brežicah.

Okr. šol. svet v Brežicah, dne 26. oktobra mes. 1896. l.

Predsednik: Tax s. r.

Št. 638.

Podučiteljsko mesto.

Na javni dvorazredni ljudski šoli III. plačilnega razreda v Olimiji je umestiti podučiteljsko mesto definitivno eventualno tudi provizorično.

Prosilci za to mesto naj vložijo svoje s spričevalom zrelosti eventualno učne usposobljenosti — in oni, ki prosijo prvič za javno službo, tudi z domovnico — opremljene prošnje potom predstojnega okr. šolskega sveta do 30. novembra mes. 1896. l. pri krajnem šolskem svetu v Olimiji.

Okr. šol. svet Kozje, dne 28. oktobra mes. 1896. l.

Predsednik: Tax s. r.

Št. 1289.

Razglas.

I.

Na trirazredni ljudski šoli v Studencih blizu Maribora se bode namestila začetkom poletnega tečaja 1897 služba stalnega učitelja. Z isto so združeni dohedki III. plačilnega razreda.

Prosilci za to mesto naj pošljejo svoje prošnje, opremljene z zrelostnim in s sposobnostnim spričevalom in ako sedaj ne službujejo na javni šoli, tudi z dokazom avstrijskega državljanstva najpozneje do 20. decembra mes. t. l. krajnemu šolsk. svetu v Studencih.

Okr. šol. svet v Mariboru, dne 2. nov. mes. 1896. l.

Predsednik.

O pričetku šolskega leta

priporočamo
častitim šolskim vodstvom in krajnim šolskim svetom
vse potrebne

Uradni ovitki (kuverti) z firmo

♦ po najnižjih cenah ♦
z zagotovilom točne postrežbe.

Knjigotiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Šolske tiskovine slovensko-nemške